

ТОШКЕНТ ХАККИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 43 (9789)

1990 йил 2 март • жума •

Баҳоси 3 тийин.

ДЕПУТАТ—ХАММА ИШГА БОШ-ҚОШ!

Азиз депутатлар!
Жумхуриятимиз бутун мамлакатда бўлган иқтисодий мураккаб, зиддиятлар билан давраи бошидан кечирмоқда. Ана шундай оғир шароитда халқимиз сизларга юсак ишонч билдирди. Бу йилги сайлов ҳаммамизни учун ҳақиқий синов бўлди. Эндиликда халқ ҳокимиятининг янги Советлари ўз ишини бошлаш арасида турибди. Янги сайланган депутатлар фаолиятига, уларнинг ҳалол ва фидоикорона меҳнатига ҳамма умид боғлабди.

Халқимиз турмушининг қанчалик нозор эканлигини яхши биласиз. Ўй-қўйлар, озиқ-овқат маҳсулотлари, мактаб ва касалхоналар етишмайди, дўкон ва бозорларда қимматчилик, 9 миллион аҳолининг ҳар бирига олаётган даромади кун кечириб учун зўр-базур етди. Бизда ҳозир бир миллиондан ортиқ ишсиз бор. Атроф-муҳит, табиатнинг мувозанати бузилган. Орол фожиясидан ҳамма ташвишланган.

Шу каби кўпбал муаммоларни ҳал этиш Ўзбекистонимизда қайта қуришнинг бош меъноси.

Республикамизда ҳозирги пайтда амалга ошириляётган бир қатор катта тадбирлар айнан шу мақсадга қаратилган. Пахта йиқилганликда чек қўйилганда, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархи оз бўлмаси ошайпти. 1,5 миллионга яқин қишлоқ оиласи ўз томоғини кенгайтириб, ўй-қўй қириш учун қўшимча ер олди. Суда ва қурилиш материаллари акратиб тибора қўйилганликда, бошланғич синфлар ўқувчилари ва касалхона ҳиммолар аёлларнинг қўшимча бепул оқшатиши учун ўйлаб миллион сўм маблаг акратилди. Қариялар ва ногиронлар учун нафақалар оширилди, интернат уйлар шартини яхшилаш чоралари қўйилди.

Шаҳар ва қишлоқларимизни қайта қуриш, уларни газ ва чимчил сув ҳамда бошқа зарур ҳаётини яшаш воситалари билан таъминлаш тадбирлари ишлага қийинди. Пойтахтимиз Тошкент иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш программаси ҳам шу жумладандир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН
АССР, ОБЛАСТЬ, ШАҲАР, РАЙОН, ПОСЕЛКА,
ҚИШЛОҚ ВА ОВУЛ СОВЕТЛАРИ ХАЛҚ
ДЕПУТАТЛАРИГА

МУРОЖААТ

Атроф-муҳитни соғломлаштириш мақсадида Янги Қўшқон химия заводи, бошқа ўйлаб зарари қорхоналар ёпилиди. Аҳолини иш билан таъминлаш учун кичик шаҳар ва қишлоқларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи турли фабрика ва цехлар, район марказларида, бевосита хўжаликларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш комбинатлари қуриляпти.

Халқимизнинг асрлар давомида кўз қорачиқдек сақланган урф-одатлари, тили ва маданияти, ақида ва анъаналарига эътибор кучайди. Яқинлашиб келаятган «Наврўз» байрами дам олиш кўни деб эълон қилинди. Тарихни эъзозлаш келажакни ўйлаш демокдир. «Мерос» деб аталган давлат ҳаракат дастури амалга оширилди бошланди. Юртимизда яшовчи барча миллат ва эллатларнинг вакиллари ҳам ўз миллий-маданий эҳтиёжларини қондириш учун тобора кўпроқ имкониятга эга бўляпти.

Халқ хўжалигининг барча соҳаларини тубдан ўзгартириш, тақомиллаштириш, уларни биринчи навбатда турмуш учун зарур моллар ишлаб чиқаришга иқтисодлаштириш борасида жуда катта ишлар қилиниши керак. Ёшларга эътибор кучайди, уларнинг ҳозирги кунда энг зарур бўлган иқтисодларни етказиш учун тегишли шарт-шароит яратилипти. Барча вилоятларимизда иқтисодий боғлар учун маҳсул индустриал-мактаблар очилди. Истеъдодли ёшларимизга мамлакатимиздаги, чет эллардаги энг нуфузли ўқув ва илмий марказларда таълим олиш учун йўл-намазалар берилди. Бу ишларнинг барчаси Ўзбекистон Компартиясининг сайловдаги ҳаракат дастурида ўз ифодасини топти.

Кўп ишлар қилинапти, лекин тўғриси айтиш керак, бутун мамлакатимизда, жумху-

риятимизда кечаятган оғир вазиятдан ўзларининг тубан мақсадлари йўлида фойдаланяётган қимсалар ҳам бор. Улар ҳаммамизга аён қамчиликларни рўқач қилиб, одамларни айниқса ёшларни гиж-гизлаб, тўс-тўполонларга даъват этиляптилар, фожияли воқеалар, миллатлараро низолар, ҳунрезлик, жаҳолат ва адоват содир бўляпти.

Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака қўтарилади, дейди халқимиз. Сиз билан биз ана шу ҳикматга амал қилиб, халқимизни ҳаттоки, бало-қазога гирифтор қилмоқчи бўлаётган, унинг тақдирини гаровга қўйиб бўлса ҳам, ўз мақсадларига эришнишни истаётган ана шундай қимсаларнинг таъжовуздан асрашимиз, ҳимоя қилишимиз керак.

Бу борада депутатлар зиммасига айниқса катта масъулият юкланади. Ахир, сизлар халқнинг муҳтор вакиллари. 70 мингдан ортиқ депутат чакана куч эмас. Энди ҳар бир вилоят ва шаҳар, район ва қишлоқда ҳокимият сизларники. Биринчи қадамларингиз ҳосиятли бўлсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети ва ҳукуматидан то қишлоқ Советларига раҳбариятга қимсаларни сайлашимиз керак? Албатта, улар ким бўлишидан қатъи назар, партия аъзоси, йўқми, энг ишбилармон, энг адолатли, энг иродали, халқ учун ўз жонини фидо қилишга ҳам тайёр кишилар бўлиши керак. Бунга ишончимиз қимчил. Халқимиз етти ўлчаб бир сеп, дейди. Демак, барча Советларда раҳбариятга сайланадиган номзодларни шомла-шомлар билан юзак муҳокама қилимай, куруқ гап ва ваъдабозликка йўл қўймай, оддий қилиб айтганда, саралаб танаҳил шарт. Токи, уларнинг ҳар бири халқ тақдирини учун масъуллигини, жавобгарлигини биринчи кундан, даставки қадамлардан ҳисобга олганда, фаолияти давомида астойдил ҳис этсин, халқ ишончини амалий ишлар билан исботласин.

Ҳаммамизга халқ фаровонлиги йўлида толе ёр бўлсин!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ИККИ ОЙЛИК

Бақор ҳаммани далада қорламоқда. Яхши ният билан кўчат ва гул нисоллари ўтказиш халқимиз азалдан инсоний бурчи деб билади. Ўлкамизни гул ва боғларга буркаш хайрли ишдан ҳеч ким четда қолмаслиги керак. Шу мақсадда март-апрель даврида ёлпасига ўрмон ва боғ икки ойлиги ўтказишга қарор қилинди. Бу ишдан барча меҳнат коллективлари, ёшлар ва студентлар, мактаб ўқувчилари четда қолмаслиги лозим. Ана шунда ҳар бир қорхона, ташиқот тегралари, мактаб ва ўқув юртлари ҳовлилари, аҳоли истиқомат жойларида боғлар, хибонлар, гулхоналар бўйиб бўлиб, дилни қувнатади, кўзни яратлади.

Ҳамма тадбирларини рўйбоғ қиларишдаги каби бу ишда ҳам шаҳар ва ноҳия иқтисодий қўшма-қўш бўлишлари лозим. Вилоятимизда мева, узум, манзарали даракт ва ўрмон қўшма-қўш иш учун маҳсул шиб тўзилди. Бу штабга ўй-қўш-қўшма-қўш бўлишлари бир-лашмаси, табиатини муҳофаза қилиш жамияти, агрономат уюшмаси, шунингдек, халқ таълими бошқармаси ва уруш қанда меҳнат ветеранлари қанчаки раҳбарларни жалб қилинган. Штабга вилоят иқтисодий қўшма-қўш бўлишлари биринчи муовини Н. И. Гусакор раҳбар этиб тайинланди. Бу хил штаблар ҳамма шаҳар ва ноҳияларда иш олиб бораётди.

Вилоятимиз бўйича бақор маъсумида 4 миллион 390 минг тул хилма-хил даракт қўшма-қўш бўлишлари керак. Уларнинг учдан бирдан қўшма-қўш бўлишлари керак, токи қўшма-қўш бўлишлари керак. 2 миллион 330 минг тул эса тул нисоллари бўлади. Албатта, вилоят агрономат уюшмаси зиммасига энг катта вазифа тушади. Унинг йўли билан 3,5 миллион тул нисол ўтказишлари лозим. Ноҳиялар бўйича ҳам айни раҳбарлар белгилаб олинган. Айниқса, Ғалаба, Янгиёул, Паркент, Охангари, Оржоникидзе ноҳияларида энг боғлар, мевазорлар қўшма-қўш бўлишлари керак. Қўшма-қўш бўлишлари (70 гектар) Янгиёул (100 гектар) меҳнатчилари зиммасига катта вазифа қўйилган.

Редакция икки ойлик қандай ўтганлигини кўзатиб, ўз саҳифаларида мунтазам еришиб боради.

● ПАРКЕНТ ноҳиясидаги Наманган қишлоғидаги 22-ўрта мактабда ўқувчиларга ҳар томонлама билим бериш учун алоҳида эътибор берилмоқда. Мактабнинг биология ва химия фани ўқитувчиси Б. Мирқасинов бошчилигидаги (суратда юқорида) бир гуруҳа ўқувчилар айни кунларда қўшма-қўш бўлишлари керак. Юқори синфда тахсил ола-

ётган қизлар пазандалик сирларини ўргатишмоқда. Ўртадаги суратда мактаб ўқувчилари меҳнат ветеранларини ўзлари пиширган турли таомлар билан меҳмон қилишмоқда. Ўртадаги суратда мактаб ўқувчилари меҳнат ветеранларини ўзлари пиширган турли таомлар билан меҳмон қилишмоқда. Ўртадаги суратда мактаб ўқувчилари меҳнат ветеранларини ўзлари пиширган турли таомлар билан меҳмон қилишмоқда.

КАСАБА УЮШМА ҲАЁТИ

Меҳнаткашларга энг яқин, энг оммавий ташиқот ҳисобланган касабаси уюшмалар қайта қуриш йўлида қишлоқда бошқа жамоат ташиқотлари билан биргаликда фаол иш олиб бормоқдалар. Улар кенг меҳнаткашлар оммаси ҳуқуқларини ҳимоя қилишда, иқтисодий муаммоларни ҳал этишда, иқтисодийнинг соғломлаштиришда амалий таъсир ўтказмоқдалар.

Янги шароитда янги фаолият қўрғастаётган ташиқотлар таъжирбасини оммалаштириш, маъжуд муаммоларни ҳал этиш мақсадида «Тошкент ҳақиқати» газетаси редакцияси Тошкент вилоят касабаси уюшмалар кенгаши матбуот маркази билан ҳамкорликда мунтазам саҳифалар уюштириб боришга қарор қилди. Касабаси уюшмалар ҳаёти ва муаммоларига бағишланган дастлабки саҳифа газетанинг 2-бетиде эълон қилинмоқда.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

● АМЕРИКА Қўшма Штатларидаги совет элчихонасида «Шахсий жасорати учун» орденлари, шунингдек, Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг эсдалик медалларини топишриш маросими бўлиб ўтди. Бу мукофотларга даҳшатли эзилмадан кейин фожияни кўндалар республикага ёрдам берган Америка фуқаролари сазовор бўлишди. Бу тантанавда қатнашиш учун АҚШнинг турли бурчақларидан кўпгина меҳмонлар келди.

БАЙРУТ ҲАМОН ЁНМОҚДА

● ЛИБАН пойтахти Байрут узра қора тутиллар сузиб юрди. Шаҳарнинг Ашрафия, Синн ал-Фил, Давра ноҳиялари, шунингдек, икки томонни акратиб турадиган Матн-Касруан чегараси ҳудудлари тўп ва реактив қуроллардан ўққа тутилди. Сўнгги маълумотларга қараганда генерал М. Аун ва «Ливан қучлари» ўртасидаги тўқнашувларда 773 киши ҳалок бўлди, 3 мингдан ортиқ одам жароҳатланди.

УСТАВ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК

● МУҒУЛИСТОН жамоатчилигининг диққат-эътибори Монғолия Халқ революцион партияси мақолага олиб чиққан партия уставига қаратилмоқда. Унинг моддаларига жуда кўп ўзгаришлар киритилди. Бундан мақсад партия ҳаётининг асосий қонунини қайта қуриш талабларига мослаштиришдан иборатдир. Уставда партия аъзоларининг ҳақ-ҳуқуқлари кенгроқ баён қилинган, сайлаб қўйилгандаги органларнинг вазифалари анқироқ белгилаб берилган. Жумладан, айом ва шаҳар партия комитетлари тегишли пленумлар олдида, Сийсий бюроси эса Марказий Комитет олдида вақт-вақти билан ҳисобот бериб турадилар.

ЎЗГАРИШЛАР КЎТИЛМОҚДА

● НИКАРАГУА пойтахти Манангуан ахборот агентликлари ҳақида беришча, бу ерда яхшибана кўни бўлиб ўтган президент. Сайловлардан сўнг умумий аҳоли бирмунча мўътедил бўлиб турибди. Оппозицион партиялар бирлиги (УНО) ҳамда савдиномчи ёшлар ўртасидаги кўча жанжаллари шу кунларда бўлиб ўтган ягона ноҳушлик бўлди. Бу пайтда полиция кўздан ўтказишга ҳақ қўлиб, икки томонни акратиб қўйди. Экспертларнинг фикрича, яқин кунларда базир бир тартибсизликлар бўлиши мумкин.

БКПдаги АХВОЛ

● СОФИЯ, 28. «Правда» ўз муҳбири. Бу ерда эълон қилинмишча, Т. Живковнинг шахсий ҳуқуқдорлиги тугатилган — ўтган йилнинг 10 ноябидан бошлаб БКП XIV съезди очилган кун — шу йилнинг 30 январига партия сафига 4330 нафар киши кирган. Шу давра мобайнида турли сабабларга кўра 712 нафар киши партия сафини ташлаб чиқиб кетди. Бу рақамлар «БКП сафидан оммани қўчишлари» тўғрисидаги иш-мишларини чапканча чиқарди.

КПСС Марказий Комитети ҳаракат дастурини муҳокама қиламиз

МЕХР-ОҚИБАТЛИ БЎЛАЙЛИК

ФАРҒОНА фожиясидан кейинги асоратлар, яралар хали битмай туриб, арман ва озарбайжон халқлари қонли тўқнашувларининг гувоҳи бўлибди. Бутун дунёни ларзага солган бу таҳлика-ли ташвишдан азалиб турганимизда Бўка воқеаси содир бўлди. Бу ердаги фожия қандай юзага келди? Мен ўзимга-ўзим кўп маротаба-лаб ана шундай саволни берман ва ўзим ҳулоса қилиб — ҳаммаси тўқилган шўхлик қилишдан, эртанги кунимизни, кейинги авлод тақдирини ўйлашдан бошланганоқ қадимининг нажасидир деб айтгим келарди.

Халқимизда ўтган куннинг ин унутма, деган нақд бор. Нуруний отахонларимиз, онахонларимиз қанчалик оғир бўлса ҳам уруш йилларини, очарчилик йилларини кўп ўнгиларига бир дақиқа келтириб қўйсиналар. Ўзим ҳам ўша йилларнинг тирик гувоҳиман. Нон десак, кесак гириллаб келарди. Увоғига зор эдик-ку, наҳотки, эндиликда ўша кунларнинг унуттигани қолмай, балки келажакимизга тош отсак, келгуси авлодга ўзимиздан яхши, ном ўрнига таъқил-ла-

Рустам АҚБАРОВ, Ўзбекистон ССР Халқ депутатлари. Тошкент ноҳиясидаги К. Маркс номидаги кўлхоз раиси

нат қолдирсак. Эсимда, урушдан олдин ҳам, айниқса, урушдан кейин юртимизга кўп миллатларнинг кўчириб келишганиди. Дастлаб қрим-татарларини, кейин меҳсети-туркларини, Вақтинчалик бўлса-да, ишчи батальонли сифатида полякларини ҳам олиб келишди. Юртимизга келмаган миллатнинг ўзи қолмади ҳисоб. Вағри кенглик, одамийлик, шунчалик бўлади-да! Бу ўзбекларга хос фазилатни ким тан олмайди, дейсиз! У ўзи ол бўлса ҳам сўнгги бурда ноини нажот истаб келганлар билан баҳам кўрган. Хонасининг тўридан жой берган. Ғоятда ажабланда киши. Хўш, шундай экан, урф-одати бир бўлган, қон-қариини дош, ҳатто қуда-қудайи бўлиб кетган ўзбек-турк халқларига эндиликда нима бўлди?

Бўка воқеаси бу ҳақда чуқур ўйлашга мажбур қилади одамни. Бу фожия тўқилган шўхлик қилган бир гуруҳ қимсаларнинг бебошлиги-ю, икки нафар ўзбек йигитининг назат-нафос ерга урил-

ган елкама-елка туриб меҳнат қилишлари, қон ва жон эвазига келганлигини ёки бўлмаса кўлхоз қурилиши йилларида, Фарғона қанадани қурилишида, урушдан кейинги тикланиш йилларида да бир тан бир жон бўлиб ишлаган халқларнинг қудрати тўғрисида тушуниришмиз керак.

Қўлга киритилган ютуқларнинг ҳаммаси фанат ўзбекларнинг Меҳнати билангина юзага келган эмас. Шунинг учун ҳам маҳалла-қўйда, жамоат жойларида, транспортда жаҳолат отига минган кишиларни ўчатиб қолсак, уларга ёнги билан тушунтириб, ҳоврини пайсатириб инсофга, диёнатга чакирялик.

Қаерда бўлмасин миллатчилик руҳидан чиқишларга нисбатан мурасасиз бўлган ишларнинг бундай бўлиши ҳар биримизнинг бурчимизга, имоминизга, шаънинизга, пугут етади. Минг йиллар давомида шакланган ориятимизга қора доғ тушмасин. Тўс-тўполон билан эса шўхратин тиклай олмаимиз.

Ёшларимиз ана бир бор чуқур ўйлаб, мушоҳада қилиб қўйсиналар. Улар биз ҳа-

қоқимликни даъво қилмаётганлиги аниқ айтилган. Буларнинг таъкидлашнинг сабаби — партия ўзининг олдига аниқ вазифани қўйди ва энди ана шу вазифаларнинг амалга ошириш учун астойдил ишга киришди. Чунки, ундаги энг муҳим бандларнинг бажарилмаслиги кишиларда партияга нисбатан ушбу дастурининг оқибатида тутилган сўнгги ишончини ҳам йўқотди. Ишончмани, бу хавфни давлат аппаратидаги ҳодимлар ҳам яқини тушуниб олишлари, ўз ишларида ана шу дастурни қўллашга қилишлари зарур.

Ваҳоланки, кейинги йилларда шахсга нисбатан берилган эркинликларга инд бўладиган, уларни таъқил-лашнинг ҳужжатлар кишиларимизнинг фаоллиги ошганидан сўнг кўп қабул қилинди.

Марказқўм дастурининг тез ва тўла-тўқис амалга ошириш учун ҳамма коммунистлар астойдил курашмоқчи керак. Чунки, Компартиядан бошқа ҳокимликни даъво қилаётган ҳар қандай ўта партиянинг пайдо бўлиши мумкинлиги КПСС-ни сергак тортишга, орқанига қараб ҳаракат қилишга мажбур қилади.

Энди бу ҳужжатнинг назаримда мулоҳазали бўлган

қисмига тўхталсам. Бундай қондаларни унинг «Янги федерация сари» деб номланган бешинчи бобида қўра бўлади. Яъни гап миллий масала ҳусусида кетаяпти. «Рус тилига бутун мамлакат ҳудудига расмий тил мақомини бериш мақсадида мувофиқдир» дейилади ҳужжатда. Рус тилига мақом бериш керак, лекин у жумхуриятлараро алоқа тили бўлмоғи керак. Тўғри йўл шу, деб ўйлайман.

Умуман олганда дастур яхши, шу билан бирга баъзи бир тўғриликлар талаб қилади.

Р. ХУДОЕВОВ, журналист.

ЯХШИ, АГАР АМАЛГА ОШСА

КПСС Марказқўмининг ҳаракат дастури билан чуқурроқ танишув қайта қуришни аслида ана шу қўллаш билан бошлаш керак эди, деган фикрга олиб келди. Кўп номзод ишлар бўлмаган, жамият қадимини каттароқ ташлаган, янгилашни чин маънода бошлаган бўлур эди. Лекин ҳечдан кўра кеч, деган мақол ҳам бор.

Дастурни бирварақайига қараб олиш қийин. Шу-

нинг учун ўзининг ҳаёлимдан ўтиб юрган, менга маъқул бўлган ёки бўлмаган баъзи тарафларига муносабатимни билдирмоқчиман.

Авалло, айтиш керакки, дастур ўз олдида қўйган вазифаларнинг асосий қўчилиги яхши. Агарда энг муҳим қўшма-қўш бўлиш бўлса, мафқуравий занжирларни, ақидапарастликни, бошқача фикрларга тоқат қилмаслиқни улоқтириб ташлаш, фуқароларни сиёсий

ҳуқуқлар билан таъминлаш, суз, матбуот, мтигиниш ва намоийшлар ўтказиш, жамоат ташиқотларига бирлашиш эркинлигининг берилиши, ҳусусий мулк заруриятининг тан олинганлиги, турли партиялар тузиш эркинлиги, Қомусдаги 6-моддани қўриб чиқиш — буларнинг ҳаммаси ўз вақтида, ҳатто, айтиш мумкинки, бироз кечикиб бўлса ҳам ўртага қўйилди.

Дастурда КПССнинг яқна

ридан сайланган район советлари депутатлари халқ депутатлари тегишли район советларининг депутатлари, ҳусусан:

Собиқ Нариманов шаҳри территориясида жойлашган сайлов округларидан халқ депутатлари Тошкент област советига сайланган депутатлар халқ депутатлари Тошкент шаҳар советининг депутатлари, Нариманов шаҳар советига сайланган де-

путатлар эса Тошкент шаҳар халқ депутатлари Бектемир район советининг депутатлари деб белгиланган.

2. Андижон област халқ депутатлари Ленинск шаҳар совети, Бухоро област Навбахор ва Навоий районлари советлари, Самарқанд област Волевшин район совети, Жиззах област Зарбод район совети, Фарғона област халқ депутатлари Сўх район ва Фарғона ша-

ҳар советларига истисно, таъриқасида йигирма биринчи қаҳирқў Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳаллий

советларига депутатлар сайлов натижаларига кўра ўз таркибиде иш қўришга руҳсат берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Рансининг ўринбосари

Б. БУТРОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари

Л. БЕҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1990 йил 23 февраль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ АЙРИМ РАЙОН ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ВАКОЛАТЛАРИ ВА СОНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР таркибиде баъзи районларнинг тикланиши ва айрим областларда ҳамда Тошкент шаҳри маъмурий-территориал бўлимидаги бошқа ўзгариш-

лар муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: 1. Қайтадан тикланган районлар территориясида жойлашган сайлов округла-

Агросаноат комплекси: қайта қуриш тажрибакорлари

БУГУНГИ кунда агросаноат комплексида ишни қайта қуриб, янгилаш ташкил этиб, юқори меҳнат натижаларига эришадиган ҳўжаликлар сафи кенгайиб борапти. Яъни қайта қуриш тажрибакорлари юзга келяпти.

Бўстонлик ноҳиясидаги Абай номидаги колхоз ана шулардан ҳўжаликлардан биридир. Бу колхоз меҳнатчилари янги усуллари ишлаб чиқаришга дадил жорий этишмоқда. Мана тўғрисида йилдаги, бу ерда назоратини чек-лимит усули асосида иш юрйтилиб, салмоқли муваффақиятларга эришилмоқда.

Қўйида колхоз правленийсининг бош маслаҳатчиси, республикада хизмат кўрсатган қишлоқ ҳўжалиги ходими Аширбек АБДУ-ҲОЛИҚОВ ҳўжаликда амалда оширилаётган ишлар, меҳнат ташкил этишнинг чек-лимит усулининг моҳияти, бу борада ортирилган тажрибалар тўғрисида ҳикоя қилади.

на барҳам берди. Ҳар бир бўлимага учун чек-лимит нормаси ишлаб чиқиб тасдиқланди, дейди. Энди сарф-ҳаражатлар қандай нозорат қилиб боради. Бунинг ҳам шундай йўлини топиш керак экани, ишланган маҳдуд ҳам колхоз правленийсини, ҳам бўлимага аъзолари ҳаражатларнинг ҳисоб-китобини чинқара оладиган бўлиши. Биз шунинг эътиборга олиб махсус чек дастурчаси тайёрладик. Бу дастурчада бир хил рақамлар ва каталарни бўлган иккигача арақча бўлиб, унинг чап томонидаси бўлимага раҳбарнинг имзоси билан бирон иш ёки юмшунни бажарган бўлимага (масалан, меҳанизатор, шофёр ёки қурувчиларга) ёзиб берилади. Худди шу рақамлар ўнг томонидаси арақчада ҳам ўз инфосини топади. Бу арақча эса чекни берган бўлимининг ўзидики бўлади. Колхоз оқибатини ёки устаконасидан бирон буюм олиниганда ҳам унинг миқдори (нарсаси) чек дастурчасида кўрсатилади. Ҳар ой охирида бўлимлар томонидан йиртиб берилган чеклар колхоз план-экономика бўлимининг топишилади. Қараб-сизки, ишлаб чиқариш бўлимларининг сарфийети ҳам колхозга, ҳам бўлимага ойнадек равшан бўлиб қолади.

Колхозда бўлимларнинг ҳаражатларини ҳисоб-китоб қилиб бориш мушкул бўлмаслиги (чек арақчаларни аралаштириб қўйиш) учун ҳар бир бўлимага махсус номерланган чек-лимит дастурчаси берилган. Ана шу номерлар орқали чекнинг қайси бўлимга ёки участкага тегишли эканини аниқлаш мумкин.

ЧЕК УСУЛИ НИМАЛАР БЕРДИ

АЛБАТТА, ҳар бир ишнинг баҳоси пировард натижа билан белгиланади. Ҳўш, мен юқорида айтиб ўтган ташкилий-тадбирий ишлар, лўнда қилиб айтган чек усули колхозга нимадир берди?

Дадил айтиш мумкин, жуда кўп нарсаси. Менимча энг муҳими юқорида айтиб ўтганимдек одамларнинг онги ўзгарди. Бугун колхоз-аимиздаги ҳар бир киши нима иш қилаётганини, бу меҳнат пировардида нима келтиришини жуда яхши билиб олди. Бунинг қўйида мисолдан ҳам аққол кўриш мумкин. Бир кун 4-бўлигда бошлиғи Бекет Нургузаров билан ҳайдов трактори меҳанизатори Аден Убайдуллаев ўртасида келишимовчилик юз бериб идорага келиб қўйишди. Маълум бўлишича 4-бўлигда эртаги экиндан бўшган 2 гектар эрини шудорлаш керак экан. Норма бўйича 1 гектар эрини ҳайдаш учун 4 соат белгиланган. Демак Аден Убайдуллаев 2 гектар эрини 8 соатда шудорлаш лозим. Амалда эса меҳанизатор юксак унум

билан ишлаб эрин 6 соатда ҳайдаб бўлибди. Келишилган бўйича у бригада бошчилигида 8 соатда (колхозда ҳайдов тракторининг ҳар соати 6 сўм 50 тийин ҳисобланади) чек йиртиб беришни талаб қилган. Бекет Нургузаров эса унга сен 8 соат эмас, 6 соат ишладинг, демак фақат ишлаган соатингга чек бераман, дебди. Хуллас анча тортишувдан кейин масала бригадининг фойдасига ҳал бўлди. Муҳими меҳанизаторнинг 6-ки 8 соатга ҳақ олганида эмас, муҳими колхозда сўмининг қадри ошганида. Ваҳоланки, илгарилари биронта бригадига юборилган трактор ёки машина 2 соат ишлаб 8-9 соатлик арақчага имзо чектириб келарди. Қўйида шундаки ана шу арақчага ҳам

зир бизда фақат ишлаган, гараж диспетчерига йўл арақчаси чек қўшиб топишган ҳайдовчи ёки меҳанизаторига ҳақ олади. Ениги-мойлаш материалларидаги тежамкорлиқни айтмайсизми, илгари йил охирига бориш танқис бўлар, тоза ҳўнобимиз ошарди, ҳўзир эса 100 тонналаб ортиб қоляпти.

Ишчи чек усулида олиб бора бошлаганимизда дастлабки самарасини қорачиликка сезди. Шунинг учун бу ҳақда алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Колхознинг фермасида жами 460 бовс қорамол бор. Бунинг 200 бошини соғин ситирлар ташкил этади. Чек усулига ўтганимизча, уларнинг ҳар бирдан базур 2 минг килограммдан сўт соғиб олардик.

бир янгиликни айтиб кетмоқчиман. 1988 йилининг ноябрий ойидан бошлаб феруа коллективни меҳнатни ташкил этишнинг ижара пурагига ўтди. Болтабой Ҳўсенов бошлиқ оила аъзолари 75 бош соғин бирон ижарага олишди. Мўш-қол Алимбоев етакчилигида 125 бош ситир берилди. Шартонома бўйича колхоз улардан 1 центнер сутни 28 сўмдан сотиб оляпти. Имомбой Алимқулов, Қўвон Номозов, Соғин Бекуюлов, Сафар Солиқовлар, Аҳмед Абдуллаев бошлиқ оилалар 250 бош бурдоқ ҳамда ёш молларни ижарага олишган. Уларга молларни 1 центнер семиртирилган учун 202 сўм тўланади. Қорвани ижарага олган бу коллективлар

миллион 55 минг сўмини соф фойда ташкил этади. Илгарилари ҳаражатлар учун давлатдан қарз олиб келган ҳўжалигимиз ҳисобида ҳўзир 1 миллион 700 минг сўмдан ортиқ нақд пул бор. Буларнинг ҳаммаси дадил айтиш мумкин, чек усулининг самарасидир.

Колхозимизда ҳўжалик механизмини такомиллаштиришга, одамларнинг ташаббускорлигини оширишга, уларга ҳамма соҳада муштараклиги беришга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки ана шундай шароитдагина ҳар фойдаланимлай ётган ички резервларни қидириб топиш мумкин бўлади.

Бунга бир мисол келтирай, бош иқтисодчимиз Тошкентбой Тўрақулов прав-

ги боғанинг лойҳасини тайёрлаб қўйди. Келгуси йилда бу боғининг қурилишини ҳам планга киритганмиз. Ҳўжалигимизда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Қўп тармоқли поликлиника, касалхона мавжуд.

Ҳўзирги кунда энг муҳим масала бўлиб турган уй-жой муаммоси деярли тўла ҳал этилди. Сўнгги 2 йил ичида 157 оила ер участкаси олди. 1989 йилининг ўзига яна 49 ёш оилага жой ажратиб бердик.

1989 йилда 17 километр масофага табиғий газ қувурлари тортилди. 1991 йилда қишлоқларимиздаги барча қишлоқларга газ билан таъминланди. 12 километр ерга сув олиб келинди. Келгуси йилдаги, бу ишни ноҳияга етказамиз.

Колхозимизда яна бир йил ичида сабзавот ва мева-ини қайта ишлаш пехини қуриб битказамиз. Шунингдек, 500 тонна маҳсулотни сақлашга мўлжалланган, омборхона лойҳадаштиларишмоқда. Ҳўш келганда шунинг айтиб ўтиш кераки, бу қурилишларнинг барчаси четдан бир сўм ҳам қарз олиб-масдан колхознинг ўз даромади ҳисобида амалга ошириляпти.

Ҳўзирги кунда колхозимиз территориясидаги қишлоқларда 9 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Бўш қоп тик турмайди, дейишди. Ўз-ўзидан уларни озиқ-овқат, қорвачилик маҳсулотлари билан таъминлаш керакми. Бу ҳақда тинчисиз қайғурингиз. Колхоз марказида сабзавот-мева, қўш билан савдо қилувчи дўконлар очиб қўйганмиз. Бундан ташқари ҳар бир оилага ўз эҳтиёжига яраша маҳсулот етиштириш учун томирқалар ажратилган. Лозим топишган хонадонларга яна қўшимча ери берилган. Аҳоли қўлидаги қорвани озуқа билан таъминлаш тўлиқ ҳал этилган. Истаган оила эҳтиёжига яраша ем-хашакни колхоздан арзон нархда олиши мумкин. Ҳар йили хонадонларга 400—500 тонна хашак ажратилаётгани ҳам бунинг исботлаб турибди.

Очиги мени қўлдан буён ўлкаимизда боп-роғларнинг тобора камийиб кетаятиганини ўйлангилар келадилар. Ахир, ўзининг ширин-шаркар мева-сини, қовун-тарвузи билан довуғи довои ошган Бўстонликда ҳам меҳнатинг танқис бўлиши, Ҳазратидек бозорида олма, нок, анор ва бошқа маҳсулотларнинг ҳар килограмми 3—4 сўмдан сотилишини тасаввур қилиш мумкинми? Қўлимиздаги табиғий колхоз аҳлига айтдим. Айниқса, кеска бовонлар, соҳибқорлар мени қўлашди, қўвватлашди шу тариқа 1989 йилда бир хайрлик ишни бошлаб юбордик. Илгари фойдаланилмаётган қирқикдан эрта баҳорда 50 гектар эрини ўзлаштириб янги бог барпо этдик. Шу йил кунда яна 30 гектар ерга мевали дарахтларнинг қўчқарлари ўтказилди. Умуман 1991 йилга бориб мевазорларни 220 гектарга етказишни режаланганмиз. Шу тариқа қирқиклардан ҳам халқимиз учун зарур бўлган олма, нок, шафтоли, олхўри каби сархил мевалар олинадилар. Махсус бағдорчилик бригадалари ташкил этилди. Хуллас бу борадаги режаларимиз ҳам натта.

МУАММО, МУЛОҲАЗА, ТАКЛИФ

КОЛХОЗ бу бамисоли катта бир оила. Унинг ишида ҳам ўзига хос қийинчи-

ликлар, камчиликлар юз бериши табиғий. Сўнгги пайтда бизни юқоридаги мутасадди ташкилотлар билан боғлиқ муаммолар қийнаб қўйпти. Нолчи эмас-ку, лекин ана шу ташкилотлар қўйишга пушта ўйланмаган, ишлаб чиқилмаган қарорлар қабул қилишда, қўрсатма, буйруқлар беришда. Оқибат натижада колхоз-совхозлар, оддий меҳнаткашларга оғир келадилар.

Келинг ана шундай муаммоларнинг айримлари тўғрисида фикрлашайлик. Маълумки, ҳўзир мамлакатимизда деярли барча қорхона, ташкилот ўз-ўзини таъминлаш усулида, яъни ҳўжалик ҳисобида ишлашпти. Бу яхши, албатта. Боқимандалар қаймамоқда. Лекин шу баҳона улар ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларини хоҳлаган нархда сотишмоқда. Масалан, техникани қўлиб кўрайлик. Сўнгги 5—6 йилда унинг нархи 2—3 баробар ошиб кетдибу-я. Ҳўзир битта универсал трактор 12—14 минг сўм туради. Еки бўлмаса минерал ўғитини қаранг, йилдан йилга киши билмас қимматлашиб борапти. Бундан 2 йил бурун килограмми 11 тийин турган аммофос ўғити ҳўзир 22 тийин чиқди. Ахир бунақада деҳқоннинг қосаси оқармайди-ку!

Бу масаланинг бир томони, энди иккинчиси, колхоз-совхозлар ҳам ҳўжалик ҳисобида ўтган. Лекин биз ўз маҳсулотимизни давлат томонидан белгиланган нархда сотишимиз-ку! Тақдирлаб қўйинг, 1 литр газли сув 10 тийин туради, биз эса 1 килограмм ош лавлагини 5 тийинга, помидорини эса 13 тийинга сотаямиз. Ахир ишлага газли сув қўйиш билан жазирмага оғиртобда, чанг ютиб давлати ёки помидор етиштиришнинг фарқи борида. Қани бу ерда адолат. Еки биз ҳам маҳсулотимизни ўзимиз билганча сотайликми. Унда меҳнаткашга оғир келадилар-ку!

Ҳар ҳолда бу масалани чуқур ўрганиб чиқадиган пайт келди. Мутасаддилар бу муаммони тезроқ адолатли, ҳар иккала томонга ҳам мақбул бўладиган қилиб ҳал этишлари керак.

Иккинчиси муштараклик тўғрисида. Партия ва ҳўкуматимизга минг раҳмат. Ҳўзир ҳамма ташкилотларга барча масалаларни ҳал этишга ҳўқуқ берди. Лекин бу муштараклик ҳам қорозда қолди кетаяпти. Ҳамон арзимолиги билан ҳал этишда тўқнашди. Масалан, колхоз-совхозлар ўзининг пулига эга бўлиб туриб нақдига ҳеч нарсасоти олишмайди. Масалан бизга биноларни, дала ший-понларини ремонт қилиш учун бўёқ бошқа жиҳозлар зарур. Бу нарсалар давлат оқиборида йўқ, магазинларда эса топилади. Афсуски ололмаймиз. Қўрилиш материаллари масаласи ҳам шу тариқа ҳал бўлмаяпти. Менимча, ҳар бир ҳўжалик ўз пулига хоҳлаган давлат ташкилотидан зарур буюмларни қандай қилиш ҳўқуқига эга амалда эга бўлиши лозим. Бу борада ҳар қандай тўсиқ олиб ташлашни керак.

КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март ленинумида ўртоқ М. С. Горбачев айтганидек, қишлоқ ҳўжалигида ҳар қандай буйруқбозлик усулларидан тезроқ воз кечиш, одамни ерининг ҳақиқий ҳўжалигига айлантириш, умуман, деҳқон меҳнатининг обрўсини ошириш, қишлоқ меҳнатчиларининг аҳолини яхшилаш — аграр сиебатдаги туб бурилишнинг ўзгидир.

Сўхбатини
Ф. МУҲИДИНОВ
ёзиб олди.

ҲЎЖАЛИК ҲИСОБИ, УНУМДОРЛИК, ФОЙДА

Ҳўзирги кунда ишлаб турган бригадирлар имзо чекмашарди. Бугун бундай сохта ҳўжжатлар арақчага тўғрисидаги гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Мана ҳўжалик ҳисоби, назоратини чек усули нимадир ўргатди.

Уша Бекет Нургузаров бошлиқ 4-бўлигда аъзолари ўзларига йил бошида сарф-ҳаражатлар учун ажратилган 97 минг 751 сўм лимитдан оқилона, тадбиркорлик билан фойдаланишди. Олдингидек минерал ўғит ёки гербицидларни керагидан ортиғи билан эмас, аксинча нормадан ҳам кам олишди. Бунинг ўрнига маҳаллий ўғитдан фойдаланиш мўл ҳосил етиштиришди. Ёшлар бўлмаста техника сўрашмади. Натижада бригадирларнинг йил мо-баинида 93 минг 655 сўм ҳаражат қилишди. 4960 сўм тежаб қолди. Барча қўр-саткилар бўйича йиллик планлар ортиғи билан бақарилди. Давлатга 1257 тонна ўғитга 1633 тонна сабзавот сотишди. Мақсуд бригада аъзолари биринча етиштирилган пивз ҳосили учун 38 минг сўмдан ортиқ, помидор учун 11 минг сўмдан кўп иш ҳақи олдилар. Бу кол-лективнинг ҳар бир аъзоси асосий иш ҳақида ташқаран ўртача 2 минг 200 сўмдан қўшимча ҳақ олишди.

27 гектар ерда деҳқончилик қилаётган Серғаз Аш-тоев бошлиқ бригада аъзолари эришадиган муваффақиятлар янада салмоқли бўлмоқда. Улар ўтган йили ҳар гектар майдондан пландаги 269 центнер ўғитга 436 центнердан маҳсулот олишди. 1 центнер сабзавот етиштириш учун 11 сўм 93 тийин ўғитга 7 сўм 26 тийин сарфланган. Умуман улар сарф-ҳаражатини лимитда белгиланганидан 5 минг сўм қамайтиришди. Сарийой Ибраев бошлиқ бригадада чек усули тўғрисида сарфийет пиландиган 10 процентга ёки 8 минг сўмга қисқарди.

Яна бир қизиқ факт тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман. Илгарилари колхозда иш айтиш қизиган кезларда энг танқис нарсаси машина ва трактор бўлиб қоларди. Техниканинг қўпи арзимеган ички-чикир учун ишга чиқмас эди. Лекин шофёрлар, меҳанизаторларга иш ҳақи ёзилмаётган. Лимит чек усули эса мана шундай те-хникхўрликка, юлгичликка батамом барҳам берди. Ҳў-

маҳсулот таннарикам ҳам баланд эди. Ҳўзирги келиб сўм-килограммдан ортиб кетди. Қорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўлимида белгиланган барча ҳаражатларни қамайтиришга эришди.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш кераки, қорвачиликнинг асоси бўлган озуқа тайёрлаш ҳам махсус бригадаларга бириктирилган. Звено бошлиқлари улардан олаётган ем-хашак учун ўз қўлларидан чек билан ҳисоб-китоб қилишарди. Бу озуқани бехўда исроф бўлишича, фермада илгаригидек оқибат, соғиниб етишига барҳам берди. Аксинча, бугун колхозимизда эҳтиёжидан ортиқча ем-хашак бошқа ҳўжаликларга сотилмоқда. 1988 йилда мана шунинг ўзидан 28 минг сўм даромад олишди.

Шу усулга ўтганимиздан буюн ферма мудиридан тортиб ветеринар-техникларга ҳаммага ишлаб чиқарилган маҳсулотга қараб иш ҳақи белгиланб қўйилган. Уларга бир центнер сут учун 20 тийин, молларни бир центнер семиртирилган учун эса 1 сўм 9 тийин ҳақ тўланади. Шундай бўлган, ўз-ўзидан мутахассислар ҳам чорва маҳсулдорлигини ошириш учун молбоқар, соғувчилар билан баравар ҳара-кат қиладилар.

Колхозда барча тармоқлар қатори қўйчилик ҳам ик-куний натижаларга эришяпти. Ҳўзир жами 11 минг бош қўй-қўзи бор. Мавжуд 4700 бош совиқлининг ҳар юз бошидан 100 тадан ош-ириб насл олиномқда. Асосий қўйларнинг маҳсулдорлиги ошиб, таннархи арзонлашиб борапти. Масалан ўтган йили 1 центнер қўй гўшти етиштириш учун пландаги-дан 20 сўм кам сарфланди. Рихсимет Маймоқов бош-чилик қилаётган отар чўпон-граммдан ошириб гўштга топишмоқда. «Ўзбекис-тонда хизмат кўрсатган қор-вадор» Тўмен Дўбекулов совлиқларнинг юзидан 110 —115 тадан насл олиб бар-чага ибрат бўляпти. Қўйчи-ликдаги муваффақиятларимиз Мусурмон Жумақулов, Ботир Медетов сингари чў-понларимизнинг ҳам муно-сиб ҳиссаси бор. Улар йили-га ҳар бош қўйдан 3 кило-граммдан ошириб жун қир-қиб олишмоқда.

Ҳамон гап қорвачилик тўғрисида бора-рак, яна

маҳсулот таннарикам лимит-да белгиланганидан ҳам 2—3 сўмга арзонлаштириш-га эришдилар. Халқимизда тома-тома қўл бўлур, дейишарди. Татбир-орчи бўлса, сўм қадрининг ортиши бригада, участка ва бўлимлардаги иқтисодий тежамкорлик, ишчи оқилона юритиш пировардида колхоз-экономикасининг муш-тақамлашишига олиб келмоқ-

Келинг, биринча 1988 йил натижаларини таҳлил қилиб қўрайлик. Йил бошида деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш учун лимит бў-йича 1 миллион 364 минг сўм ҳаражат қилиш план-лаштирилган эди. Амалда бу 1 миллион 172 минг сўм-ни ташкил этди. Бошқада қилиб айтганда лимитдан-дан 192 минг сўм кам сарф-ҳаражат қилишди. Қорвачи-ликдаги ҳаражатлар учун 671 минг сўм сарфлаш қўз-да тутилган эди. 550 минг сўм сарфланди. Шу тариқа илгари колхозга зарар кел-тирган тармоқ рентабелли соҳага айланди.

Колхоз бўйича барча маҳ-сулотларнинг таннарикин арзонлаштиришга эришил-ди. Масалан 1 центнер гўшт етиштириш учун пландаги-дан 27 сўм, шунча сабзавот олиш учун 56 тийин кам ҳа-ражат қилинди. Рентабеллик даражаси 33,1 процентга етди ёки йиллик, планда-кўзда тутилганидан 6,6 про-цент юқори бўлди. Умуман сўраиладиган ерининг ҳар гектаридан ўртача 6,5 минг сўм даромад қилинмоқда.

ДАРОМАДГА ЯРАША БУРОМАД

КОЛХОЗ иқтисодий ба-куватлашган сайин меҳнат-кашларнинг моддий ман-фаатдорлиги ҳам ортиб бе-рапти. Агар оддий усулда иш юритилган 1985 йилда колхозчиларга иш ҳақи учун 1 миллион 800 минг сўм тарқатилган бўлса, 1988 йилда улар 2 миллион 200 сўм олишди. Бошқада қилиб айтиш керак, ҳар бир меҳ-натчининг ўртача ойлик маоши 186 сўмдан 3 йил-да 236 сўмга кўтарилди. Умуман ўтган йили колхозимиз-да 4 миллион 246 минг сўм даромад қилинди. Бунинг 1

миллион 55 минг сўмини соф фойда ташкил этади. Илгарилари ҳаражатлар учун давлатдан қарз олиб келган ҳўжалигимиз ҳисобида ҳўзир 1 миллион 700 минг сўмдан ортиқ нақд пул бор. Буларнинг ҳаммаси дадил айтиш мумкин, чек усулининг самарасидир.

Колхозимизда ҳўжалик механизмини такомиллаштиришга, одамларнинг ташаббускорлигини оширишга, уларга ҳамма соҳада муштараклиги беришга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки ана шундай шароитдагина ҳар фойдаланимлай ётган ички резервларни қидириб топиш мумкин бўлади.

Бунга бир мисол келтирай, бош иқтисодчимиз Тошкентбой Тўрақулов прав-

жи боғанинг лойҳасини тайёрлаб қўйди. Келгуси йилда бу боғининг қурилишини ҳам планга киритганмиз. Ҳўжалигимизда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Қўп тармоқли поликлиника, касалхона мавжуд.

Ҳўзирги кунда энг муҳим масала бўлиб турган уй-жой муаммоси деярли тўла ҳал этилди. Сўнгги 2 йил ичида 157 оила ер участкаси олди. 1989 йилининг ўзига яна 49 ёш оилага жой ажратиб бердик.

1989 йилда 17 километр масофага табиғий газ қувурлари тортилди. 1991 йилда қишлоқларимиздаги барча қишлоқларга газ билан таъминланди. 12 километр ерга сув олиб келинди. Келгуси йилдаги, бу ишни ноҳияга етказамиз.

Колхозимизда яна бир йил ичида сабзавот ва мева-ини қайта ишлаш пехини қуриб битказамиз. Шунингдек, 500 тонна маҳсулотни сақлашга мўлжалланган, омборхона лойҳадаштиларишмоқда. Ҳўш келганда шунинг айтиб ўтиш кераки, бу қурилишларнинг барчаси четдан бир сўм ҳам қарз олиб-масдан колхознинг ўз даромади ҳисобида амалга ошириляпти.

Ҳўзирги кунда колхозимиз территориясидаги қишлоқларда 9 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Бўш қоп тик турмайди, дейишди. Ўз-ўзидан уларни озиқ-овқат, қорвачилик маҳсулотлари билан таъминлаш керакми. Бу ҳақда тинчисиз қайғурингиз. Колхоз марказида сабзавот-мева, қўш билан савдо қилувчи дўконлар очиб қўйганмиз. Бундан ташқари ҳар бир оилага ўз эҳтиёжига яраша маҳсулот етиштириш учун томирқалар ажратилган. Лозим топишган хонадонларга яна қўшимча ери берилган. Аҳоли қўлидаги қорвани озуқа билан таъминлаш тўлиқ ҳал этилган. Истаган оила эҳтиёжига яраша ем-хашакни колхоздан арзон нархда олиши мумкин. Ҳар йили хонадонларга 400—500 тонна хашак ажратилаётгани ҳам бунинг исботлаб турибди.

Очиги мени қўлдан буён ўлкаимизда боп-роғларнинг тобора камийиб кетаятиганини ўйлангилар келадилар. Ахир, ўзининг ширин-шаркар мева-сини, қовун-тарвузи билан довуғи довои ошган Бўстонликда ҳам меҳнатинг танқис бўлиши, Ҳазратидек бозорида олма, нок, анор ва бошқа маҳсулотларнинг ҳар килограмми 3—4 сўмдан сотилишини тасаввур қилиш мумкинми? Қўлимиздаги табиғий колхоз аҳлига айтдим. Айниқса, кеска бовонлар, соҳибқорлар мени қўлашди, қўвватлашди шу тариқа 1989 йилда бир хайрлик ишни бошлаб юбордик. Илгари фойдаланилмаётган қирқикдан эрта баҳорда 50 гектар эрини ўзлаштириб янги бог барпо этдик. Шу йил кунда яна 30 гектар ерга мевали дарахтларнинг қўчқарлари ўтказилди. Умуман 1991 йилга бориб мевазорларни 220 гектарга етказишни режаланганмиз. Шу тариқа қирқиклардан ҳам халқимиз учун зарур бўлган олма, нок, шафтоли, олхўри каби сархил мевалар олинадилар. Махсус бағдорчилик бригадалари ташкил этилди. Хуллас бу борадаги режаларимиз ҳам натта.

ИШНИ ҚАНДАЙ БОШЛАДИК

БИЗ сўнгги йилларда кол-хоздаги аҳолини, вазиятни чуқур ўрганиб чиқиб, шун-дай ҳулосага келдик. Ҳўжа-лик экономикасини янада кўтариш учун икконтратлар бор экан. Асосийси, ундан оқилона фойдалана билиш керак. Бунинг учун қандай-дир янгилик, илгаригига ўх-шамаган иш усули, муноса-бат зарур бўлиб қолган эди. Шу тариқа изланишни бош-лаб юбордик. Олимлар, иқ-тисодчилар, мутахассислар билан маслаҳатлашдик. Улар колхозда биринчи навбатда ички ҳаражатларни қамай-тириш керак, дейишди. Бунинг энг мақбул йўли ҳўжа-лик ҳисобида, назоратини чек-лимит усулига ўтиш, деган қарорга келдик.

Ҳўш келганда шунинг айти-тиб қўйя, ҳар қандай соҳада бирон янгилик ёки тажриба ўз-ўзидан муваффақият кел-тирар эмас. Бирор усулни қўллаш учун аввало унга замин яратиш керак. Шу-нингдек ҳеч нарсани одам-ларга зўр-ма-зўрқин, шун-и қилмасан, деб тийиштириш ҳам фойда ўрнига зарар кел-тирилади. Биз шунинг колхоз-чиларимизга чек усулининг моҳиятини, афзалликлари-ни тушуниришдан бошладик. Ана шу усул тўғрисида ҳа-ра-жатларни ишлаб чиқариш-нинг истаган бўлинида, хо-ҳлаган вақтда аниқлаш, энг муҳими айбдорларни топиб олиш мумкинлигини исбот-лаб бердик.

Тайёргарлик даврида кол-хоз иқтисодчилари бўлима-ларга қилинган ишга, хиз-мат мавзига қараб ҳақ белгиланиши энг мақбул деб топишди. Масалан, ре-монт устаконасига ҳар бир ремонт қилинган техника учун, қўрилиш участкасига битказилган бино ёки ре-монтдан чиқарилган объект учун, электр ҳижга эса ки-ловатт-соат учун ҳақ тўлаш мақсадга мувофиқ деб то-пилиди. Албатта, ҳар бир бригада, ферма ва қўйчилик отарлари ҳам ҳўжалик ҳи-собида иш юрита бошладилар. Масалан, машиналарга унинг марказига, қўвватига қараб, тракторга эса бажа-ран ишга, эталон—гектар ёки соатгай ҳисобида ҳақ тўланади. ГА3—51 марка-ли юк машинасининг бир соат хизмати 2 сўм 10 тийин, «НамАЗ»ники эса 4 сўм 40 тийин туради. Хуллас, ҳар бир тармоқнинг хизмат ҳа-қи сўмидан тортиб тийинга-гача ҳисоб-китоб қилиб чи-қилди.

Эндиликда колхозимизда бўлимларда ўртасида ало-қа ҳеч қандай расмийчи-ликсиз ўзаро келишимлик ҳол-да, чек орқали амалга ошири-ла-верди. Ахир илгари ме-ханизатор оддий махсус кийим-бош кийиб, қўлида 4—5 та юғоз тўдириниб, унга меҳанизатор тортиб кол-хоз раисига имзо чектири-ши керак бўларди. Чек-ли-мит усули бундай ортиқча ҳўжжатбозликларга росма-

Мўминжон Муҳаммаджон ўғли-Тошқин таваллудинини 110 йиллиги олдидан

БУВАМ Абдулла Қодир таваллудининг 95 йиллиги муносабати билан жумҳурият ёзувчилар уюшмасига борганимда тасодифан бир йигит билан учрашиб қолдим. Қўриқнидан русча ўқшарди. «Исмин Бахтиёр, Тошқиннинг набираси», деб ўзини таништирди у. Дадамдан Тошқин деган ёзувчининг бува билан яқин бўлганлиги ҳақида кўп марта эшитганим учун Бахтиёрни саволга тутдим.

«Ўттиз йилки ёшдан, буваимни оз-моз эслашман», дея саволларимга жавоб қайтарди у. «Онам Эркинни мен тутилган, оёқ-қўли фалаж бўлиб ётиб қолган экан. Отам латин бўлганлиги учун онам бетоблангандан сўнг ўз юртига кетиб қолган... Мен буваимнинг номини абадийлаштириш ниятида бу ерга келган эдим. Болалар унда тарбияланганлигини туғайли ўзбек тилини билмаман. Буваимнинг қаерга дафн этилганидан ҳам бехабарим. Чунки, 1965 йилда — у киши қаю қилганида онам бетоб, мен жуда ёш эдим».

Мўминжон Муҳаммаджон ўғли — Тошқин 1883 йили Тошкентнинг Пичоқчилик маҳалласида узангисоз камбағал оилада дунёга келди. У эски мактабда савод чинаради. Сўнг узангисоз шогирд тушиб, оғир меҳнатини бошидан кечириди. У илгари бўлган беҳад чанқоқлиги туғайли ундай қочиб келиб мадрасада ўқиб бошлади. Бироқ мадраса илмидан сира қониқмади. Шунингдек, ўқиб учун сарфаланган чинчилар ҳам уни ҳолдан тойдирди. Шунга қарамадан бир амаллаб мадрасани битириб олган, мактабдорин билан шуғулланади. Тошкентдан тайинли юмуш тополмай меҳнаткаш халқ оmmasи ўртасида илм-маърифат тарқатиш учун Ўрта Осиёни кезиб чинади. Жумладан, Марғилон, Қува,

Бухоро каби шаҳарларда бўлади. Уфодаги мадрасада таълим олади. Лекин камбағалликдан мадрасани битира олмади. Бу ҳақда унинг ўзи шундай ёзди:

Олий мактаб битирокча йўл бўлмади,
Зар бойларнинг авлодидек пул бўлмади.

У шаҳарма-шаҳар, кишлоқ-ма-кишлоқ кезиб юрар экан, мулла ва эшонларнинг қаттиқ қаршилигига учрайди. Инқилоб барча маълумлар

журналининг биринчи сонини чиққанига 40 йил бўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирлагани беизъамас.

Мўминжон Муҳаммаджон ўғли «Кооператив зулуклари», «Бўёқчи Тутуш» каби бир пардали шеърини драма билан муаллифи ҳамдир. Бундан ташқари, у Зие Саид билан ҳамкорликда «Қоли кун» пьесасини ёзди. Асар

ўрганмоқчи бўлсангиз, Абдулла Қодирнинг «Ўтган кунлар»ини, Тошқиннинг «Турмуш уринишлари»ни, Ғулом Зафарийнинг «Халима»сини ўқинг» дегани ҳамон қўлигиз остида жарангайди. 1955 йилда «Турмуш уринишлари»ни қайта нашр эттирмоқчи бўлиб, китобни тақризга бердик. Китоб босилиб чиққач, Мўминжон ақами қақириб, етти минг сўм қалам ҳақи олиб берганми. Шунда у киши хурсанд

(Кавказ таассуротлари), «20-йилларда ёзилган шеърлар тўплами», «Партизан Абдуллаев билан суҳбат», «Шеърлар» (нашр этилмаган, 1965 бет), «Турмуш уринишлари», «Танланган асарлар» (30-йилларда ёзилган шеърлар ва мақолалар тўплами), «Вилым Шенклер», «Абдулла Қодир ҳақида хотираларим», «Кавказ курортларида», «Ўрта Осиёда ўзбек ва тожикларнинг алоқалари», «ХХ асрнинг йиллари» йиллари ва ХХ аср бошларида Ўзбекистонда асосан Тошкент адабий муҳитида яшаган шoirлар ҳақида материаллар» (ушбу тўпламга муаллиф Сайфий, Ҳабибий, Заки, Комил, Соғий, Ахтарий, Олимий, Мутий, Ҳақирий, Ҳабиб, Соғий, Чокар, Хуршид ва бошқалар ҳақидаги маълумотларни киритган). Шунингдек, бу ерда «Ўрта Осиё халқларининг Россия билан тарихий алоқаларига доир материаллар», «Темур», «Шоҳрух, Улуғбек элчиларининг Хитойга саёхати», «Тоҳмасов» (озарбайжонлик)нинг «Оқ оти ўло» асарининг таржималари, Нурали Нормухаммад ўғлидан ёзиб олинган «Нуралнинг ноғораси мазакиликдан зогораси» дostonи каби турли муаллифлар ижодида кўчирмалар сақланмоқда.

Қўрииб турибдики, жонқуяр маърифатпарвар шoir ва адабийнинг ижодий фаолияти кўп қиррали бўлса-да, сира ўрганмаган. Шунингдек, ўзбек халқларида кўп муҳим ўзгаришлар бўлишига қўлини қўйган. 110 йиллигига бағишлаб амалга оширилган чорат-тадбирлар режалаштирса, Тошкент шаҳар ижroiни кўишнинг жой номларини белгилаш комиссияси аъзолари Тошқин номини абадийлаштириш ҳақида жондий ўйлаб кўрсалар деган умидамиз.

Ш. ҚОДИРИЙ.

қатори унинг ҳаётида ҳам ўзгариш ясади. У бир қанча вақт ўш ва Ҳоразм ўлкаларида яшаб, меҳнаткаш халқ фарзандларини ўқитади.

Тошқиннинг журналистик фаолияти ҳам диққатга сазовор. 1925 йили «Мўшум» журнаliga котиблик лавозимида ишлади. «Михтар обод», «Муллашнлғай», «Миң ва Мим», «Мулла Тиртиқ», «Шахқон», «Миң» каби тахаллуслар билан ёзган танқидий ва ҳажвий шеърлари журнал саҳифаларидан ўрин олади. Партия ва ҳукумати-миш унинг жумҳурият матбуотида сатиря жанрини ривожлантиришдаги хизматларини 1963 йили «Мўшум»

бўлганидан йиғлаб қоборганлар.

— Китобим биринчи марта 1926 йили Самарқандда чоп этилган. Нашриёт директори телеграмма бериб, мени Тошкентдан қақиртирд. Борганимдан кейин «мана китобингиз чиқди» деб қўлимга бир нуска китобидан ва йигирма сўм пул берганди...

Мўминжон ака мана шунанга содда одам эди. Шаҳардан ташқарига чиқиб пул олмай, йилгига уш пуд бугдоь эвазига болаларини, ўғилтиб юраверарди».

Тошқиннинг гоятда рангбаранг адабий мероси Зумрад Шамсиева томонидан 1972 йили Ҳамид Сулаймон номидagi Қўлсизлар институтига тошпирилган. Улар қўлидагича рўйхатга олинган.

«Меҳнатдан сўнг саёхат ва истироҳат гоятда роҳат»

Ш. ҚОДИРИЙ.

ФИЛЬМНИНГ ИЛК КҮРИГИ

«ДАРДИНГНИ ОЛАЙ, АНАХИТ»

Пойтахтдаги киночилар уйда «Ўзбекфильм» студиясида режиссёр Ш. Махбубов яратган «Дардинг» олай. Анахит» телевизион фильмининг илк кўриги бўлиб ўтди. М. Чернова сценарийси бўйича ишланган бу картинани оператор Р. Исломов лентга муҳрлаган. Фильм Орол денгизини ва унинг атрофида вулқудга келган аянчли экологик вазият ҳақида ҳикоя қилади.

— Бундан аввал ҳам шу мавзуда бағишланган «Орол атрофида» телефильмининг суратга олган эдим, — дейди Шавкат Ғуломович Махбубов. — Лекин у узон вақт тоқчада қолиб кетди. 1983 йил суратга олинган бу кинолента уш йилдан кейингига — 1986 йилда Марказий телевидение орқали намойиш этилди ҳамда «Инсон ва денгиз» номи билан Юрмалада ўтказилган Халқаро фестивалда жori дипломини олишга муваффақ бўлди.

Мен ўша фильмин билан Орол ҳақидаги ишimgа яқун ислолдим, чунки бу денгизнинг суви қайишми оқибатлари нималарга олиб келиши аниқ бўлиб қолди. Денгизнинг қўриб бораётганлиги натижасида бутун музотфода иқлим ўзгармоқда, қўпгина даладaгaги ўсимликлар қўриб кетмоқда, турли касалликлар келиб чиқмоқда. Бу ҳозир ҳеч кимга сир эмас. Биз суратга олган ва келгусида яна экранлаштирадиган фильмидаимиз билан Оролни сақлаб қолишга озгина бўлса ҳам улшмишимизни қўшолсан ўзимизни бахтиёр ҳис этадмиз.

З. РАСУЛОВА.

Султонмурод МАДАЛИХҲАЕВ

Кекса коммунистлардан бири, 1919 йилдан КПСС аъзоси, Иттифок миқёсидаги шахсий пенсионер Султонмурод Мадалиххоев узок давом этган касалликдан сўнг вафот этди.

С. Мадалиххоев 1889 йилда Тошкент вилоятининг Юкори Чирчиқ ноҳиясидаги Янгибозор қишлоғида туғилди. 1917 йил 22 октябрда Тошкент шаҳрида Керенскийнинг муваққат буржуа ҳукуматига қарши ишчиларнинг қуролли қўзғолонида иштирок этди.

С. Мадалиххоев инқилобнинг дастлабки йилларида волеост кирюна комитети составига кирди, ер-сув комитетиде, Туркiston факултeдаде комиссариятда, факултeдаде алоҳида ишлар бўлимида, ишчи инспекциясида ишлади, вилот суди коллегиясининг аъзоси бўлди.

Москвадаги Коммунист дорилфрунтин тамоқлада, 30-ва ундан кейинги йилларида

БИР ГУРУХ УРТОҚЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги М. Қориев номи ўзбек давлат филармонияси В. И. ЛЕНИН НОМИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОИДА 12 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

«ХОРАЗМ КУЙЛАГАЙ»

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВАНИНГ

35 ЙИЛЛИК ИЖОДИЙ ФАОЛИЯТИГА БАҒИШЛАНГАН

ИЖОДИЙ КЕЧАСИ

Программaда Хоразм халқ ҳофизлари ва хонадалари, «Лазги» вокал-хореография ансамбли, Хоразм филармониясининг солистлари иштирок этадилар.

Программани Ўткири СИДИҚОВ олиб боради.

Вилетлар Халқлар дустлиги саройи насаларида соат 11 дан бошлаб сотилади.

ЎЗБЕКОМЦЕРТ В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОИДА 11 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

«СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?..»

«Қизқич-89» республика кўргининг голиби

Обид АСОМОВНИНГ ЯНГИ ҲАЗИЛ ВА ҲАЖВИЯ ПРОГРАММАСИ

Программaда Соҳибжон МАМАСОЛИЕВ ва Баҳром МАХМУДОВ қатнашадилар.

Постановкачи-режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ҳазима номидagi Ўзбекистон давлат мукофоти совриндори Абдурашид РАҲИМОВ.

Вилетлар соат 11.00 дан сотилади.

Тошкент давлат циркида

12, 14, 15 МАРТ СОАТ 17.00 ДА;
17, 18 МАРТ СОАТ 16, 19.00 ДА
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА «КИ ХАВ»

Шарқ санъатининг аjoyиб номерлари кйрилган МАХСУС ЯПОН-КОРЕЯС ПРОГРАММАСИ

Ижро этувчи — СИДЕО КИН ва унинг шогирдлари. ПРОГРАММАДА — пичоқ билан, узун қилчда, бошда тўқмоқ билан тошин майдалаш, саржини ёриш ва ҳоза номерлари.

Касса — соат 10 дан 20.00 гача очик.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-87.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ

49-ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ Муассасаларо экспериментал бирлашманинГ ТЕХНИКУМ-БИЛИМ ЮРТИ

ҚУНИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БУЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ҚАНДОЛТЧИ, ОШПАЗ-ҚАНДОЛТЧИ, КАРАМЕЛЧИ, КОНФЕТЧИ, СОТУВЧИ, НАЗОРАТЧИ-КАССИР. Ўқшга 15 ва ундан катта ёшдан 9—11 сиф ҳажида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

ЎҚШ МУДДАТИ: 9-сифни тамомлаган йигит ва қизларга ўқш муддати 3 йил, 11-сиф ҳажида маълумотлилар учун ўқш муддати 1 йил.

3 йил ўқшдан ўқувчилар стипендия ва кийим-кечак билан таъминланадилар.

1 йил ўқшдан ўқувчилар 30 сўм миқдорда стипендия билан таъминланадилар.

3 йиллик курсларни битирувчиларга мутахассислиги бўйича диплом ва ўрта маълумот тўғрисида гувоҳнома берилди. 1 йиллик курсларни битирувчиларга эса мутахассислиги бўйича диплом берилди.

Билим юрти ўқувчилари ишлаб чиқариш практикасида ишлаган иш ҳақининг 50 фоизини ошадилар.

ЎҚШ МУДДАТИ МЕХНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юрти битирувчилари Тошкент бўлиа қандолат комбинати, «Ўртоқ» қандолат фабрикаси, Тошкент сабоват савдо бирлашмасига, Тошкент ва Наринов шаҳри ошхоналари трестларига ишга юбориладилар.

Билим юртини «4» ва «5» баҳолага тамомлаган ўқувчиларга йўллама Тошкент Совет савдоси техникумига (қисқартирилган программa бўйича ўқштиландиган гурупага), шунингдек, олий ўқув юртларига кириш учун имтиёзли йўлнамалар берилди.

Билим юртига кириш учун қўйиладиган ҳужжатларни топшириш лoзи: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёни паспорт, тувар жойидан справка, соғлиги ҳақида справка, 6 та фотосурат (3х4 см).

Ҳужжатлар ҳар кун соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билимнинг адрес: 700080 Тошкент шаҳри, Ленин райони, Истифол кўчаси, 3-уй. (88, 15, 45, 23, 171, 183, 177, 154-автобуслар, 5-трамвайлини «5-Қўйлиқ» бекати).

Телефон 90-36-89.

СПОРТ

БИРИНЧИЛИК БОШЛАНДИ

КЕЧА Днепротроўскнинг «Днепр» ва Волгограднинг «Ротор» командаларини ўйини билан футбол бўйича СССР 53-чемпионати старт олди. Шунингдек, СССР кубогини учун навбатдаги босқич ўйинлари ҳам ўтказилди. Ҳар янги массум бошлангич кишибозлар учун баъсимон байрам бўлиб кетарди. Бироқ бу гаги чемпионат бошланмасданқатар жонқувар пайдо бўлди. Жумладан, Грузия футболчиларининг [гап энг аввало Тбилиснинг «Динамо» ва Ленинграднинг «Гурья» командаларини ўстида] бормоқда.

СССР чемпионатида катта шашиндан бош тортиб, миллий биринчилигини ўтказишга аҳд қилишгани кутинилган ҳол бўлди. Натижада олия лигада 14 та қоманда юлди. Зудлик билан инзоим қайта кўриб чиқишга тўғри келди. Энг сўнгги 14-ўрнда қолган қоманда биринчи лигада, биринчи лиганинг уш голиби эса олия лигада ўтадиган бўлди. Шунингдек, Душанба шаҳрида комeндантили совети саклимиб турши муносабати билан «Помрининг» 5 март ва 9 мартда Киевнинг «Динамо» ва Донецкининг «Шахтёр» командалари билан бўлидиган ўйинлари ўтказишгани ҳам гумон бўлиб ўтибди. Бу учрашуларини Душанбадан 60 километр узоқликда жойлашган Қўргонтепа шаҳрида ўтказиш мўлжалланмоқда.

ЯНА ОЛТИН МЕДАЛЬ

ТОШКЕНТЛИК сузувчи Сергей Зоболотнов малаикат терма командаси сафида жазон Кубогини мусобақаларида муваффақиятчи қатнашганлигини хабар қилган эди. Спортчиимиз кунин кеча Москвадаги Олимпиада спорт комплексида малаикат биринчилигида иштирок этиб, 100 метрга чанқанга сузишда 56,37 секунд натижа кўрсатиб СССР чемпиони бўлди.

РЕКОРДГА ҲУЖУМ

ЛАНГАР билан таяниб сакрашда жаҳон рекордини донечкили Сергей Бубка ҳамон унга тенг келадиган спортчи бўлишнинг амалда ксбтоаб кeлмоқда. Испаниянинг Севилья шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда у жаҳон рекордини 2 сантиметрга янглишга уриниб кўрди. Бироқ 6 метр 3 сантиметрлик марра бу сафар бўйсунмади. Шундай бўлишга қарамай бу турнирда эришган 59,2 сантиметрлик натижаси навсумда энг юкори кўрсаткич ҳисобланади.

«Савоб» хайрияширкати ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йў. Шунга қарамай, жумҳуриятимизда таъинли бораётган экстра-сенсалар бир неча юзлаб турли касалликлар билан хастаганлар беморларини даволаш

БАҲСЛИ КҮРИНАДИ

ингдек, мақолада учинчи чоракдан бошлаб бу мактабда умумий баҳоси 4,8 бўлган аълочи ўқувчиларга стипендия берилиши ҳақида ҳам сўз борган эди.

Яқинда редакциямиз бекобид газетчи В. Худоевдан шу материалга ўз муносабатини билдирган «Таъаббус фойдалагичи» деган хат олди. Унда В. Худоев бир натор саволлар билан мурожаат этди.

«— Мен В. Я. Билкер ўта-таша таъилган стипендия таъаббусига қўшили алолдим, — деб ёзди автор. — Ўқувчининг бурчи аъло ўқшдан иборат. Шундай экан стипендия бериб болаларимизни пулга ўргатиб кўймаймизми? Стипендия олган ва олмаган

ўқувчилар ўртасида низо чиқиб қолиши аниқ-ку. Вақти билан айрим ўқувчилар таъаббус фойдалагичи ҳам йўл қўйишлари мумкин. Қолаверса, пулга ўрганган бола уйда бажарган ишн учун ҳам ота-онадан пул сўрамайдими?»

Шу ўринда биз ҳам бу янги таъаббусга ўз муносабатимизни билдиришчиимиз. Маълумки, ҳозирги кунда ҳаётимизнинг барча жаҳалари бўйича қайта қуриш давои этмоқда. Демак, қайта қуриш бир хал қолидиган иш усулларини ўзгартириш, турли аниқликлар қилишни талаб этмоқда. Шундай экан, биз ўз илми инноватларини олиш солиб таъаббус билан чиққан Кўйбисев районидаги 208-мактаб, худди

«КИССАВУРЛАР НЕГА ЖАЗОСИЗ?»

4 ЯНВАРЬ 1990 ЙИЛ ГАЗЕТАДА эълон қилинган баъзи мақолаларини ўқиб севинсан, баъзан ҳафа бўласан, баъзан эса мақола муаллифи билан тортишгн кeлади.

Бу мақола муаллифидан Тошкентдек азия шаҳардаги хуноқ ҳаракатини илғаб олиб, матбуотга олиб чиққанидан мангун бўлди. Мен ҳам шундай воқеаларнинг гувоҳи бўлганман. Ҳатто ўзим киссавурулар дастидан икки марта қўчада пулсиз қолиб кетганман. Биз ҳозир киссавурулар ҳақида нафратлангн гапиряимиз-у, лекин ҳозир уларнинг бошқа тури ҳам пайдо бўлган: нега давлат, кооператив магазинларга одамларнинг қизига лўқ қараб, уларни очикдан-очик алдаётган согувчиларга нидеяимиз. Баъзан кооператив магазинларга кириб қолсангиз, камб давлат маҳсулотига устама кўриб қўйиб сотётганликларининг устидан чиуби қолсангиз — бу қонунбузарликка, чайқовчиликка кирмайдими? Менинг ўзим давлат нархи 5 сўм 80 тийинли рўмон 12 сўмга олдим, бу қанақаси ахир! Бу буюмин бозорда чайқовчилик талашиб 10 сўмга ҳам олса бўлади. Менинг талабин: давлат корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кооператив дўконларида сотилмасин! Хуқуқ органлари, тегишли ташкилот раҳбарла-

ри қайча қарашалпти? Бунақа кооперативлар кимга керак? Бу ҳақида ўйлаш, яна бир карра кооперативлар фаолиятини назоратдан ўтказиш даркор.

В. СУЛТОНОВА, Бекобод ноҳиясидаги Ойбек номи совхоз.

ЕШЛАР орасида безорилик, ўғрилик, текни даромад орттиришга интилиш кўчаиб бормоқда. Бу ҳаммаимизни ташвишга солимоқ керак. Ешлар маънавиятининг бунчалик тубанлашиб кетишининг сабаби нимада? Менимча, ешлар тарбияси аввало оилага боғлиқ. Оилада тинчлик, хотиржамлик, тотувлик бўлмас экан, бу хонадондан яхши фарзанд чиқмайди. Оилада отанинг ролу пасив бўлиб кетганлиги. Юз педагог бир бўлганда ҳам бир отанинг тарбиясини беролмас экан. Ичкиликка муккасидан кетган отадан ёни ондан нима куттиш мумкин? Жиноятга қўл ураётган ешларнинг кўпи оиласидан норози бўлганлар деб биламан. Болалар ота-она назоратидан узоқлиги, тарбиянинг ёмонлигидан шу йўлга кириб кетаяпти. Ешлар тарбиясида эътибор берилмас экан, жинотлар хал-верн қамаймайди.

Х. ОМОНОВ, ишчи.

«САВОБ»НИНГ СОВҒАСИ

ди. Ширкат аъзолари кишиларга пулли хизмат кўрсатишга қолмай, ёлғиз ҳамда ердамга муҳтожларга, мажруҳ ва қўзи оғиналарга бепул хизмат

кўрсатишмоқда. Жумладан, Чилонзордаги қўзи оғиналар маданият саройида энг қули экстра-сенсалардан бўлган Абдурафиқ Ғофуров

хайрия сеанслари ўтказди. «Савоб» аъзолари Совет Армияси ҳамда Ҳарбий Денгиз Флоти байрами муносабати билан Ленин ноҳияси

социал таъминот бўлимига шу ноҳияда истиқомат қилувчи соғиб жангчиларга совға қилиниши учун 3 минг 300 сўм пул ўтказди. Шунингдек, Ленин ва Собир Раҳимов ноҳияларда истиқомат қилувчи ёлғиз ва ёрдам

га муҳтож қарияларини ҳар кун бир маҳал исчиқ овқат билан таъминлаш учун ошхоналар трестларига 3 минг сўмдан маблаг ажратди. Улар байналмилалчи-жангчиларини ҳам унутганларини йўқ. 500 сўм пулга соғиб «аф-

ғон» йигитларини учун байрам совғалари хариб қилинди.

Р. ИНОҒОМОВА.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

